

Omdat enkele machistische onverlaten grappig meenden te moeten doen, over haar gewicht, won Maggie De Block (Open VLD) zowel aan sympathie als aan naamsbekendheid. Dat was allebei mooi meegenomen, want de nieuwe staatssecretaris voor Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie had de dag ervoor, bij haar eerste mediaoptreden in *De Ochtend* een povere beurt gemaakt. Natuurlijk verdienen nieuwe regeringsleden enig krediet, maar het was niet verstandig van De Block dat ze vond dat ze haar tijd kon nemen om zich in te werken.

Er is namelijk geen tijd. Toch niet voor de minister van Begroting en die van Financiën, evenmin voor de twee staatssecretarissen voor Staatshervorming. En begin december zeker niet voor de staatssecretaris bevoegd voor Asiel.

Ook al is De Block 'maar' een staatssecretaris en geen volwaardig minister, sinds de late jaren negentig al is asiel een dominant politiek thema. Louis Tobback (SPA) nam in september 1998 zelfs ontslag als minister van Binnenlandse Zaken toen de asielzoekster Semira Adamu haar uitwijzing niet overleefde. Daarna kwam de paars-groene regering-Verhofstadt I. Een van de opvallendste maatregelen van dat links-liberale kabinet, een van de felst aangevochten ook, was de algemene eenmalige regularisatie van asielzoekers.

Het was trouwens de laatste keer dat de federale regering het eens raakte over een genereuze aanpak van de asielkwestie. Lange tijd was er amper sprake van enige consensus rond asiel. Aan de ene kant stond de Open VLD, aan de andere de PS en het CDH van Joëlle Milquet. Vanaf Verhofstadt II verziekte asiel de sfeer in opeenvolgende regeringen: het thema zette ministers en partijen tegen elkaar op en illustreerde bij de publieke opinie hoe verdeeld de meerderheid was, en hoe weinig slagkrachtig de regeringen daardoor konden optreden.

Alvast daarin heeft het regeerakkoord van Di Rupo I met het recente verleden gebroken. Ditmaal

DE KOU VAN DE JONGE ASIELZOEKER

Het regeerakkoord van Di Rupo I besteedt heel wat aandacht aan asiel en migratie. Een van de specifieke punten daarbij is 'de verbetering van de procedures voor niet-begeleide buitenlandse asielzoekers'. Dat is niets te vroeg, want het gaat om een even kwetsbare als heterogene groep. **DOOR WALTER PAULI**

is er wel een consensus. In dat proces speelde de SP.A haar rol. Sinds Patrick Janssens zijn boekje *Voor wat hoort wat* schreef, is de Antwerpse approach ook de koers van de Vlaamse socialisten geworden. En nu ook van de federale regering. Dat blijkt alvast uit de letterlijke aanhef van het bewuste hoofdstuk uit het regeerakkoord: 'Eén belangrijk beginsel zal de actie van de regering leiden: elk toegekend recht zal gepaard gaan met verplichtingen.'

Waarna een hele lijst maatregelen volgt om tot een 'snelle, kwaliteitsvolle en waardige' procedure te komen voor asielzoekers. Het lijkt allemaal een kwestie van efficiëntie, maar het is natuurlijk ingewikkelder. De tekst zegt ook dat 'de regering de procedures zal verbeteren voor niet-begeleide minderjarige asielzoekers, om nog beter te kunnen bepalen wat het belang van het kind is'.

Achter die vage omschrijving zit een niet-evident beleid: hoe combineer je een flinke algemene aanpak met de warmte die kinderen en jongeren verdienen?

'Die asielzoekers toch'

Misschien moet Maggie De Block *Vroeger is een ander land* van Catherine Vuylsteke aanschaffen. De auteur is journaliste bij *De Morgen* en volgde meer dan een jaar lang acht aangespoelde jongeren:

DOFFE ELLENDE

Het is nooit een fraai verhaal, hoe jonge mensen uit alle hoeken van de wereld dezer dagen in België belanden.

zeven jongens, één meisje. Omdat ze minderjarig zijn, mogen ze het land niet worden uitgezet en verdienen ze opvang en zorg. Tenminste, tot hun achttiende verjaardag.

Tot dan leven ze in dit land. Tot dan doen de meesten van hen hun best om hier te integreren: ze leren de taal, gaan naar school, maken vrienden, koesteren plannen. Op een of andere manier raken ze geïntegreerd. Allemaal willen ze hier blijven, hier werken, een (gelukkig) leven opbouwen. De staat van hun integratie gebruiken ze natuurlijk ook als argument om volwaardig erkend te worden als vluchteling. Zo niet worden ze officieel 'uitgeprocedeerd'. En vervolgens staat het in de sterren geschreven dat deze jongeren dan alles zullen doen om ondanks een uitwijzingsbevel toch hier te blijven. Ook al worden ze dan 'illegalen', dat is dan maar zo.

Of hun voornemen lukt, hangt in de praktijk van veel factoren af. 'Van hun veerkracht, moed, mazzel en intelligentie,' schrijft Vuylsteke, 'maar ook van onze steun, hulp en begrip.' Dat laatste lijkt haaks te

PATRICK PLEUJ/REPORTERS

Zonder vingertje

Het is nooit een fraai verhaal, hoe jonge mensen uit alle hoeken van de wereld dezer dagen in België belanden. Imad is een jonge Marokkaan die, net zoals zoveel van zijn landgenoten, via Spanje in België belandde. In Marokko al werd op hem neergekeken: een weeskind uit de lagere klasse. Voor Imad zijn leven en *struggle for life* volstrekt inwisselbare begrippen. De jongen groeit op tot een lefgozer die zich door het leven knokt op een manier die zoveel West-Europeanen aan alle asielzoekers verwijten: door te jatten, te vechten en al dan niet gewapende overvallen te plegen. 'Het is een koud kunstje, want de meeste Spanjaarden schijten in hun broek zodra ze een wapen zien. Ze beginnen te zweten en smeken je hun leven te sparen. Sommigen jammeren, anderen bijten zwijgend op hun lip, maar zonder uitzondering dissen ze gezwind hun portemonnee op. Er zijn er die blijven jeremiëren, en een enkeling zegt dat ze het geld mogen houden maar dat hij de papieren graag terug wil. Dat mag.' Tot er één terugslaat, met een honkbalknuppel, en Imad zijn vriend ziet sterven in een plas bloed. In België komt hij in de opvang terecht: asiel bij SOS Jeunes, psychiatrie ook, de gevolgen van een etherverslaving.

Wat moet een overheid daarmee? Wat kan of wil zo'n jongen zelf? Wat mag je (niet) aan de samenleving vragen? Vuylsteke heeft aan haar boek bewust géén slotbeschouwing toegevoegd met politieke conclusies, of een vingertje om de politici terecht te wijzen. In die zin is het 'veilige' lektuur voor Maggie De Block. Wat haar al meer op haar ongemak zou kunnen brengen, is dat dit boek de lezer confronteert met comfortabele zekerheden. Bijvoorbeeld dat het vooral een kwestie van 'willen' en 'doen' is, en van het opleggen van duidelijke regels. Dat het dan wel snel goed komt met 'de' aanpak van 'de' asielzoeker. De werkelijkheid is toch iets complexer dan zes pagina's uit een regeerakkoord kunnen vatten. **EX**

CATHERINE VUYLSTEKE, *VROEGER IS EEN ANDER LAND, ACHT AANGESPOELDE LEVENS, DE BEZIGE BIJ*, 270 BLZ., 19,95 EURO.

staan op het voor wat hoort wat-principe van de regeringsverklaring. Maar de rauwe getuigenissen van de acht jonge asielzoekers werden zonder sentimentaliteit opgetekend. Waarom zou een regeringslid niets kunnen opsteken van 'het leven zoals het is'? En wat blijkt? Jonge niet-begeleide asielzoekers zijn geen doetjes voor wie we alleen maar medelijden moeten opbrengen. Maar er zijn er ook die nog niet veel mededogen hebben gekend in hun leven. Sommigen hebben een gruwelijke jeugd achter de rug. Dinesh, een Tamiljongen uit Sri Lanka, verloor zijn ouders in de burgeroorlog. Vervolgens werd hij in een gevangenskamp verkracht door drie politiemannen. Met de hulp van een inventieve oom met centen kon hij ontsnappen naar Europa, en gelukkig maar. Als Dinesh soms moeite heeft om zich aan alle Belgische normen en regels aan te passen, dan komt dat omdat de moeizame verwerking van zijn eigen trauma's hem parten speelt. Zijn geheugen ligt overhoop, hij is er vergetachtig door geworden.

Maggie De Block heeft geen tijd om te zwijgen. Maar we raden haar wel aan om een boek te lezen.

Dat is erg onhandig als je met de trein reist, en met enige regelmaat zonder geldig vervoerbewijs. 'Die asielzoekers toch.'

Ook Raza, een jongen uit de barre grensstreek van Afghanistan en Pakistan, werd naar Europa gestuurd door een oom die het kon betalen. Eerst was Londen het reisdoel, onderweg werd dat België. Raza, zo legde zijn oom hem uit, moest met de autobus de grens oversteken, naar een politiebureau stappen en daar zeggen dat hij een jongen uit Afghanistan is die hulp vraagt. 'Ze zullen zich over je ontfermen. Een kamer, warm eten, een opleiding en een dokter als het moet. Echt. De zonen van de belangrijkste tapijthandelaar van Jalalabad hebben het ook voor elkaar gekregen, ik hoor dat ze erg tevreden zijn.'

Dergelijke passages tillen dit boek boven zichzelf uit: het is geen kleffe aanmoedigingsliteratuur voor wereldverbeteraars, geen verschoning voor toestanden die elke dag gebeuren. Het is een boek als een zoeklicht: kijk toch, want dit is de realiteit.